

VOGELWAARNEMINGEN IN ZUID-KENNEMERLAND

AFLEVERING 97

15 oktober 1988 - 15 januari 1989

Pestvogel

Op 23 oktober 1988 werden uit Friesland de eerste Pestvogels van deze winter gemeld. Op 24 oktober was ook de eerste Pestvogel van Noord-Holland een feit. Nog een dag later volgden de eerste twee waarnemingen uit Zuid-Kennemerland. Berichten van overvliegende en pleisterende groepjes volgden elkaar snel op. Al gauw bleek het om meer dan gemiddelde aantallen te gaan en sprak men over een invasie. Deze invasie had echter geen massaal karakter en zette ook niet echt door.

Bij een grote invasie, zoals in de winter 1981-1982, verschijnen de eerste vogels in Noord-Nederland ook in oktober en nemen de aantallen in november eveneens sterk toe. Maar in december nemen de aantallen dan verder toe en de verspreiding strekt zich over heel Nederland uit. De Pestvogels beginnen dan in januari en aan de kust pas zelfs in februari te verdwijnen. De invasie van deze winter lijkt, landelijk gezien, al in december te zijn doodgebloed.

Het voorkomen van Pestvogels in Zuid-Kennemerland lijkt zich zelfs te beperken tot de laatste week van oktober en de eerste week van november. Er zijn echter ongetwijfeld belangrijke aanvullingen op de waarnemingen in de rubriek. Pestvogels worden door hun biotoopkeuze (besdragende gewassen zoals die veelal in woonwijken voorkomen) relatief vaak door niet-vogelaars opgemerkt. Daarom hierbij een oproep om deze en andere waarnemingen te achterhalen, zodat er een compleet beeld van de invasie gevormd kan worden.

Waterspreeuw

Sinds 8 december 1988 is er weer een Waterspreeuw in de Amsterdamse Waterleidingduinen aanwezig. De vogel foerageert veelal in de overstort of in het betonkanaaltje dat van het pompstation bij de

Verdeelvijver naar het Eiland van Rolvers loopt. Op drukke (zon)-dagen verblijft de Waterspreeuw echter ook wel op de rotsblokken van het Nieuw-Kanaal of in het kanaaltje dat langs de noordzijde van het Eiland van Rolvers loopt.

De kanalen van de AW-duinen vormen één van de weinige plaatsen in Nederland waar 's winters, min of meer regelmatig, Waterspreeuwen worden gezien (CDNA jaarverslagen 1980-87).

Zo was er in de winter '81-'82 vanaf november tot in maart een vogel ter plaatse. In november 1981 waren er zelfs maximaal drie vogels aanwezig. In november '82 was er wederom een Waterspreeuw aanwezig; in februari '83 werd mogelijk hetzelfde exemplaar waargenomen. Ook in de winter '83-'84 heeft er vanaf oktober tot in maart een vogel overwinterd. De laatste Waterspreeuw van de eerste helft van de jaren tachtig werd in december '84 gemeld.

Pas in maart 1988 verscheen er opnieuw een Waterspreeuw in de AW-duinen. De vogel van deze winter ('88-'89) was begin februari in ieder geval nog present. Het is opmerkelijk dat er tijdens de drie strenge winters ('84-'85, '85-'86, '86-'87) geen vogels in de AW-duinen zijn vastgesteld.

In de jaren tachtig zijn er elders in Zuid-Kennemerland slechts drie Waterspreeuwen gezien. In oktober 1984 verbleef er een vogel in de omgeving van Vijfhuizen en in december 1985 verbleef er enkele dagen een vogel op het landgoed Elswout. In oktober 1987 vloog er een exemplaar over de vinkenbaan in de Kennemerduinen. Voor zover bekend hadden alle Waterspreeuwen een zwartbruin getekende onderborst en buik. Het betrof dus steeds de Noordeuropese vorm van de Waterspreeuw *Cinclus cinclus* subsp. *cinclus*.

Sinds 8 december 1988 is er weer een Waterspreeuw in de AW-duinen. Het gaat om een adulte vogel van de N-Europese ondersoort cinclus. Foto: Peter van der Weiden.

Meestal zit de Waterspreeuw langs het betonkanaaltje, maar zo nu en dan verbergt hij zich tussen de blokken langs het Nieuwkanaal. Foto: Peter van der Weiden.

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bizon.	Waarnemers
Roodkeelduiker	v.a. 18-10	Zuidpier	max. 7 tp op 3-12	
	op 3 & 27-12	tientallen	exemplaren	langstrekkend
Parelduiker	12/17-11	Zuidpier	max. 2	Buc, Gee, vdH
Roodhalsfuut	v.a. 18-10	Zuidpier	max. 3	Goo, Pey e.a.
Kuifduiker	12-11	Zuidpier	2	Buc
	19-11	Zuidpier	1	Buc
	23-11	Zuidpier	2	Fri
	3-12	Zuidpier	1	Huij, Joo, Nob
Geoorde Fuut	27-11	AWD, Renbaan	2	Rob, Wey
Noordse Stormv.	1-11	Telp. Red. Brig.	1	Gro
Vaal Stormv.	14/15-1	Zuidpier	1 tp	M Berg e.a.
Kuifaalscholver	31-10	Zuidpier	1 onv.	Huij
Roerdomp	19-10/27-12	AW-duinen	max. 3	Poo e.a.
Kleine Zwaan	30-10 & 3-11	Telp. Parnassia	8 & 5	Gro
	26-11/30-12	Inlaagpolder	max. 3	Hie, Huij
	v.a. 11-12	Spaarnwouderplas	max. 3	Hoo, Nob, Vli ea
Wilde Zwaan	1-11	Velserbroek	2	Dor
	v.a. 2-11	AW-duinen	max. 16	Gro e.a.
	7-12	Inlaagpolder	1 ad.	Hie
Rietgans	3-12	Haarlem	22 n. Z	Lee
	25-12	Kennemerduinen	15 n. N	Nob
	30-12	Kraansvlak	1 n. N	Deu
	v.a. 30-12	omg. Spaarndam	max. 60 tp op 14-1	
Kleine Rietgans	12-11	AW-duinen	135 n. Z	Buc
	26-11	omg. Spaarndam	1 tp	Huij
Kolgans	12-11	Brouwerskolk	170 n. Z	Gou
	17-12	Duin & Kruidberg	41 n. Z	Huij
	25-12	De Zilk	35	Slo
	30-12	Spaarnwoude	25 n. Z	Huij
	30-12	Kraansvlak	51 n. N	Deu
	2- 1	Haarlem	14 n. N	Wil
Grauwe Gans	19-10	AWD, Witteveld	2 tp	Poo
	25-10	Haarlem	80 n. Z	Huij
	12-11	Santpoort	125 n. Z	Gee
	20-11	AW-duinen	58 n. Z	Ass

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bizon.	Waarnemers
Brandgans	12-11	Zuidpier	1 n. Z	Buc
	26-11	omg. Spaarndam	1 tp	Huij
Rotgans	18-12	Haarlemmermeer	1 n. W	C Looy, Vli
Casarca	1-11	Velserbroek	2	Dor
Mandarijneend	v.a. 30-10	AWD, Vogeleiland	max. 13	Dor, Hie
	26-11	Brouwerskolk	2	Stu, Wil
Krakeend	30-12	N. Buitenspaarne	92	Huij
Pijlstaart	23-10/12-12	AW-duinen	max. 6 op	29-10
Krooneend	5-11	Spartelmeer	2	Nob
	6-11	AWD, Renbaan	2	Hin, Lee, Zijf
	26-11/4-1	AWD, R. Schust.k.	max. 2	dJo, Poo, Vla
Witoogeend	v.a. 22-10	Caprera/Brouw.k.	1 ♂	Huij e.a.
Toppereend	18-10/3-12	Zuidpier	max. 4 ♀	Goo, Hie, Pey ea
	3-12	Zuidpier	10 n. Z	vdH, Huij, Joo
IJseend	29-10/23-11	Zuidpier	max. 5 op 17	& 21-11
	v.a. 22-11	D&K, Duinmeer	max. 3	Jon, Stu, Wil
Grote Zeeëend	23-10/27-12	Zuidpier	1	Goo, Pey e.a.
	29-10	Zuidpier	9 n. N	Deu
	5-11	Telp. Red. Brig.	4 n. N	Hie
Brilduiker	23-10	Spaarnwouderplas	1 ♀	Ven
Nonnetje	v.a. 26-11	AW-duinen	max. 14	Poo e.a.
Rosse Stekelst.	4-11	Kraansvlak	1 ♀	Deu
	24-11	AWD, Kr. Schus.k.	1 ♂	F Driessen
Blauwe Kiekend.	4-11	Kennemerduinen	min. 4	Ven
	5-11	Telp. Parnassia	4	Gro e.a.
		voor de rest slechts enkelingen, geen ♂ gemeld		
Havik	5-11	AWD, Vogeleiland	1	Vli
	12-11	Kraansvlak	1 ♂	Deu
	17 & 31-12	Schalkwijk	1 ♀	Gou
Sperwer/Buizerd	weinig doortrekkers en overwinteraars, zachte winter ?!			
Ruigpootbuizerd	2-11	AWD, Vinkenveld	1	Gro
	16-11	Haarlemmermeer	1	Gro
	2-12	Midden Heerend.	1	Jon
Smelleken	13-10	Kennemerduinen	1	Gro
	16-10	Heemstede	1	Wey
	26-10	AW-duinen	1 ♂	Fri
	14- 1	Halfweg	1 ♂	R. de Haas, A. Nusse
Slechtvalk	28-10	Telp. Red. brig.	1 onv.	Dor.
	15-12	Midden Heerend.	1 onv.	Jon
Kraanvogel	9-11	Hoofddorp	ca. 30 n. Z	Wey
Watersnip	22-10	Heksloot	530	Huij
	8-12	Fuikvaart, Z. pol.	25 tp	Ven

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijzon.	Waarnemers
Houtsnip	21-10	Zuidpier	1	Fri
	28-12	omg. Ruigoord	1	Ven
Groenpootruiter	17-10	Gruiterspolder	1	Huij
	4/5-11	Spartelmeer	1	Gro, Lee, Ven
Witgatje	2- 1	Velserbroek	1	Huij
	7- 1	omg. Spaarndam	1	Huij
	7- 1	Spaarnwouderplas	1	Deu
Rosse Franjep.	11-12	Zuidpier	1	Huij, Lee
Middelste Jager	28-10/22-12	Zuidp./Red.brig.	8	Deu, Dor e.a.
Kleine Jager	17-10	Zandvoort	2	D vd Helden
	1- 1	Zuidpier	1, verzwakt	Vli
Zwartkopmeeuw	hele periode	Zuidpier	1 ad.	div. waarn.
	1-11	Telp. Red.brig.	1 ad.	Gro
Kleine Kokmeeuw	hele periode	Zuidpier	1 2 ^e winter	div. waarn.
Grote Burgem.	26-11	Zuidpier	1 juv.	Lee
	11-12	Forteil., IJm.	1 juv.	Lee
Grote stern	tot 12-11	Zuidpier	1 juv.	Buc e.a.
Noordse Stern	3-11	Zuidpier	1 ad.	Gee, Hie
Zeekoet	v.a. 22-10	Zuidpier	max. 7 tp	Fri e.a.
Alk	14-11	Telp. Red.brig.	1	Gee
	11-12	Zuidpier	1	Huij, Lee
	6- 1	Zuidpier	1	Deu
Kleine Alk	1/2-11	AWD, Oranjekom	1	Wil e.a.
	19-11	Zuidpier	1	Huij, Lee
	3-12	Zuidpier	1	vdH, Joo, Nob
	20-12	Zuidpier	1	Fri
Ransuil	5- 1	AW-duinen	13, roestpl.	logboek
Velduil	14-10	Telp. Parnassia	1	Gee, vdH, Nob
	24-10	Zuidpier	1	Fri
IJsvogel	v.a. 11-9	AW-duinen	max. 3	div. waarn.
Strandleeuwerik	15-10	Telp. Red.brig.	3	Gou
	23-10 & 3-11	Telp. Parnassia	1 & 1	Gro
Waterpieper	3 & 8-11	Telp. Parnassia	1 & 1	Gee
Oeverpieper	17-11	Zuidpier	13, slaappl.	Wil
Grote Gele Kwik	2-11	Fuikvaart, Z.pol.	1 tp	Ven
	11-11	Oeverl. de Liede	1 n. N	Gro, vdH
Witte Kwikst.	26-11	IJsbaan, Sp.dam	24	Huij

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijzon.	Waarnemers
Pestvogel	25-10	AWD, Zegveld	1	J Kluiters
	25-10	pompst. Leyduin	2	Deu
	26-10	Essenln, Bl.daal	1	Deu
	31-10/2-11	AWD, Sprenkelkan.	max. 5	Gee, Gro, Hin
	4-11	Kraansvlak	1	Deu
	5-11	Telp. Parnassia	5	Gro e.a.
Waterspreeuw	v.a. 8-12	AW-duinen	1 (op 2-1 2 exx. ?!)	
Zwarte Roodst.	29-10	Cronjestr, H'lem	1	Huij, Stu, Wil
Gekraagde Rdst.	5-11	Middenduin	1	Wey
Beflijster	14-10	Circuit Z.voort	11	Gee, vdH, Nob
	17-10	Kennemerduinen	1	Wil
	19-10	Zuiderpolder	2	Ven
	6-1	AWD, Paardenk.	1 ♂	Deu
Woestijngasmus	30-10/3-11	AW-duinen	1	Hie e.a.
Zwartkop	27-11	de Witl., B.broek	1	Ass
	26-12	Duin & Kruidberg	1	Huij
	2-1	AW-duinen	1	Deu
Tjiftjaf	10-11	Vlaamsew. H'lem	1	Wil
	5-1	Sternstr., Sch.w.	1	Gou
Baardmannetje	11-11	Oeverl. de Liede	3	Gro, vdH
Staartmees	3-1	Duin & Kruidberg	2, N-Europese vorm	Jon
Matkop	4-1	AWD, Oranjekom	2	Gou
Russische Kauw	22-10	Caprera	2	Huij
	23-10	Cremerl., S.poort	1	Gro
	12-11	Santpoort	1	Gee
Scandin. Kauw	12-11	Houtrakpolder	1	Gee, Gro
Roek	30-10	Aerdenhout	ca. 300 n. Z	Deu
	3-12	Schalkwijk	1 tp	Lee
	18-12	Haarlemmermeer	1 tp	Vli
Eur. Kanarie	22-10	Vogelmeer	1 n. Z	Gro
	2-12	Midden Heerend.	1, tussen Sijsjes	Jon
Groenling	18-12	IJmuiden	50	Stu, Wil
Putter	18-12	Duinpieperpad	75	Dor, Huij, Lee
Kruisbek	5-11	Kennemerduinen	2	Huij, Nob
Appelvink	31-10	AWD, Vogeleiland	1	Hie e.a.
	30-12	Vondell., A.hout	1	Deu
	2-1	Landg. Alverna	1	Deu
	21-1	Duitslandl, S.wijk	2	Dhr. Tol
IJsgors	26-11	Gruiterspolder	1	Huij
Sneeuwgorst	v.a. 30-10	Zuidpier	max. ca. 60	op 14-11
Geelgorst	20-12	AW-duinen	1 tp	Poo
Grauwe Gors	3-11	Telp. Red.brig.	5	Gro

De waarnemingenrubriek werd samengesteld uit waarnemingen van:

Ass Herman Assendelft	Hin Martin Hin	Pey Gerard v.d. Peijl
Buc Han Buckx	Hoo BJ Hoogesteeger	Rob Erwin Robbertz
Deu Chris v. Deursen	vdH Berry van der Hoorn	Slo Nico Slotboom
Dor Frank Dorel	Huij Evert v. Huijssteeden	Stu Johan Stuart
Fri JJ Frieswijk	Jon Peter de Jong	Ven Harry Vendel
Gee Steve Geelhoed	dJo Martin de Jong	Vla Wim v. Vlaardingen
Goo Maria van Goor	Joo Richard Joosten	Vli Piet van Vliet
Gou Amon Gouw	Lee Guido van Leeuwen	Wey John Weyers
Gro Hans Groot	Nob Pim de Nobel	Wil Marianne Willems
Hie Ferdy Hieselaar	Poo Jan van der Pool	Zijd Marianne Zijdeveld

Waarnemingen, bijvoorkeur over de periode 15 januari - 15 april, kunnen tot 20 april ingezonden worden naar:

Pim de Nobel, Julianalaan 111, 2051 JP Overveen
tel. 023 - 270275 (weekend)

In 1986 heeft de veldwerkcommissie het systeem van waarnemingskaartjes geïntroduceerd. Dit ging gepaard met de uitgave van een handleiding waarin ondermeer een lijst met in te zenden soorten was opgenomen. Aan een herziening van deze lijst wordt momenteel gewerkt. Van de handleiding zijn nog enkele exemplaren te verkrijgen bij Herman Assendelft en Pim de Nobel.

10 SOORTEN PROJECT SAMENWERKENDE VOGELWERKGROEPEN NOORD-HOLLAND

Net als in de jaren 1982 en 1983 wil de SVN speciale aandacht vragen voor een tiental schaarse tot vrij zeldzame soorten in Noord-Holland. Een periode van twee jaar blijkt voor dergelijke soorten lang genoeg voor het verkrijgen van een redelijk beeld van hun verspreiding in ruimte en tijd in onze provincie.

De resultaten zullen te zijner tijd worden gepubliceerd in de Graspieper, het kwartaalblad van de stichting SVN.

Waarnemingsperiode: 1 augustus 1988 t/m 31 juli 1990.

De 10 soorten zijn: Roodkeelduiker (alleen pleisterend), Kuifduiker, IJseend, Slechtvalk, Smelleken, Morinelplevier, Bonte Strandloper (alleen binnenland), IJsvogel, Draaihals en Frater.

Iedereen wordt dus verzocht uit de genoemde periode al zijn/haar waarnemingen van deze soorten onder vermelding van aantal, plaats en datum door te geven aan het waarnemingenarchief. Bij voorbaat dank!